

VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE

Číslo projektu: CZ.1.07./1.5.00/34.0938 Název projektu: Zlepšení podmínek pro vzdělávání na SUŠ, Ostrava

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ČÍSLO DUM: VY_32_INOVACE_OBN_2,3_24

Krise francouzské monarchie

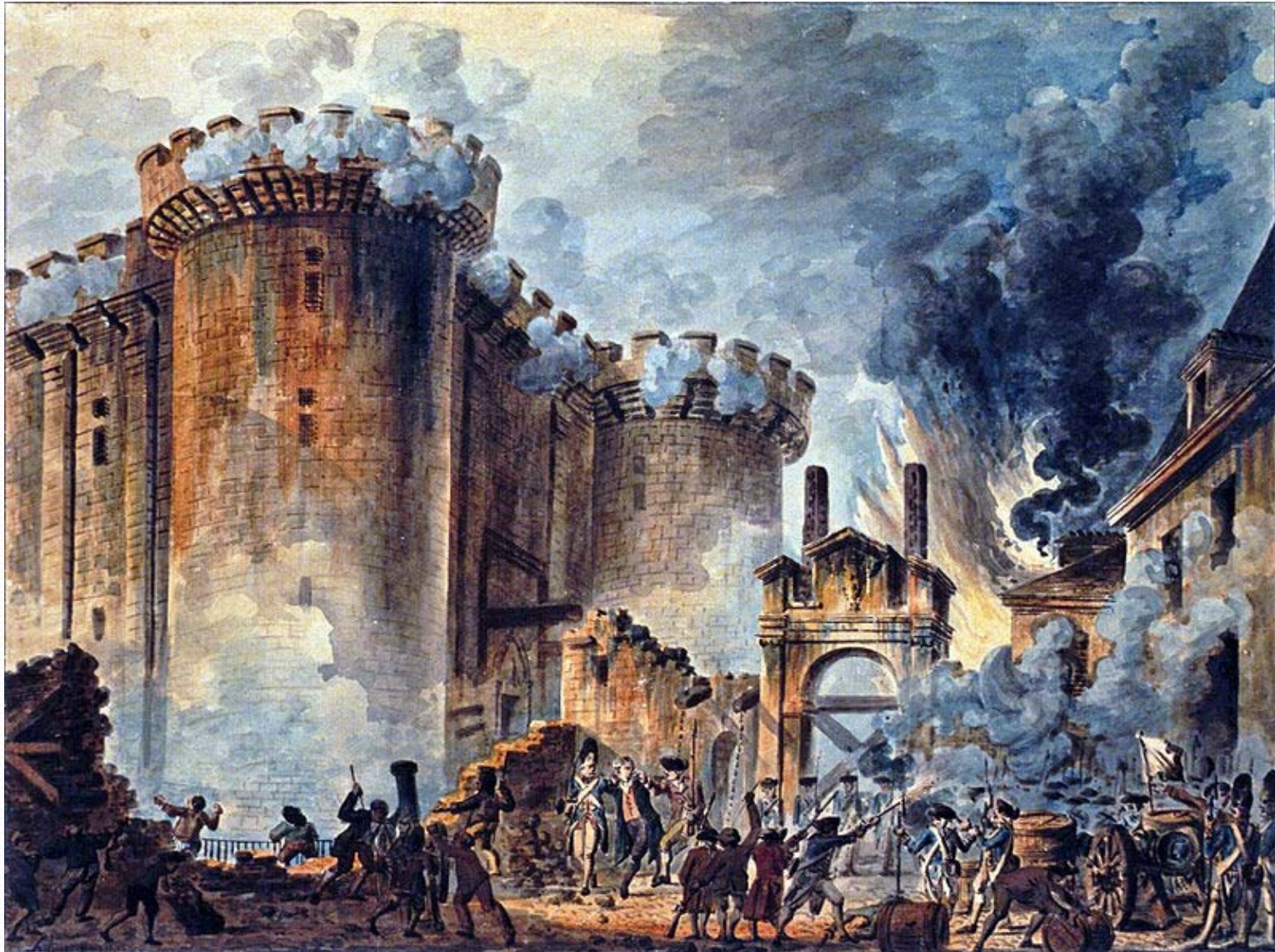
- 3 stavy („trojí lid“)
- **Šlechta** a **duchovenstvo** – osvobození od placení daní, čistí příjemci ze státní pokladny
- **Poddaní** – zatíženi daněmi, odvody z úrody, nejsou příjemci ze státní pokladny, žádný sociální systém
- Absolutistická monarchie, král **Ludvík XVI.** (+ Marie Antoinetta) odmítal všechny reformy, výstřednost dvora
- Špatná úroda 1788 – hlad – stouply ceny zboží (řízené vládou), sociální katastrofa (každý pátý Francouz bezdomovcem)
- Král vyhlásil **bankrot státní pokladny**

Národní shromáždění

- 3. stav svolal NS
- Program 3. stavu:
 - Zrušit privilegia 1. a 2. stavu
 - Svobodné podnikání
 - Občanská práva
 - Podíl 3. stavu na státní moci
- Král chystal zásah proti NS – revoluční situace
- Dav se spontánně ozbrojil a zaútočil na Bastilu (nedobytná pevnost, symbol monarchie, vězení a sklad zbraní)
- **Dobytí Bastily 14. července 1789**

Jean-Pierre Houël: Pád Bastily,

zdroj: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4e/Prise de la Bastille.jpg> 1. 5. 2014

Konstituční monarchie 1789 - 1792

- NS (Ústavodárné NS) vyhlásilo konstituční monarchii, krále přinutili podepsat novou ústavu (sám se tak vzdal absolutismu)
- Kontrarevoluční šlechta utekla ze země (heslo „smrt aristokratům“)
- NS vydalo Deklaraci práv člověka a občana (heslo **ROVNOST – VOLNOST – BRATRSTVÍ**)
- Politický vliv získávají radikálové (chtějí republiku) – Jakobíni, Girondisté
- Vyhlásilo válku Rakousku (1792, dobrovolnické oddíly z celé Francie, revoluční píseň **Marseillaisa**)

republika

- 1792 vyhlášena republika (král uvězněn, zbaven titulu)
- Vše nově a líp:
 - Nový letopočet (vyhlášen zpětně v roce 2)
 - Nový kalendář (12 měsíců po 3 týdnech po 10 dnech, názvy měsíců podle jmen revolucionářů)
 - Nové míry a váhy (metrický systém)
 - Svoboda podnikání, kapitalismus
 - Občané a občanky (rozšíření volebního práva (soudci, knězové, volený Konvent (přes 700 mandátů + volená vláda)
 - Zákon o rozvodech
 - Nové náboženství „kult jediné bytosti“ (Robbespierre obviněn, že tím myslel sebe)
- Teror vůči 1. a 2. stavu (útěk do okolních monarchií, gilotina)
- Válka s Němci se moc nedařila (armáda bez dřívějších velitelů)
- Konvent odhlasoval **královu POPRAVU** (převahou 1 hlasu) – zlost „protifrancouzské koalice“ – Něm., Rak., It., Šp., VB, Rus.)

Jakobínská diktatura 1793 - 1794

- Opozice v Konventu (Jakobíni, levicoví poslanci v čele s M. Robbespierrem) nechali oblehnout Konvent a zatknout kolegy z konkurenčních stran)
- Získali všechny 3 složky moci a založili
 - Výbor pro veřejné blaho
 - Výbor pro veřejnou bezpečnost
- Za vlády M. Robbespierra rozpoután rekordní **teror** (16 000 – 40 000 Francouzů skončilo pod gilotinou, revoluční soud zasedá nonstop)
 - Aristokrati
 - Duchovenstvo
 - Kontrarevoluce
 - Armádní velitelé
 - Měšťané
 - Politická levice i pravice
 - Nakonec sám Robbespierre

Direktorium 1795 - 1799

- Vláda pětičlenného direktoria
- „odliv revoluce“, zklidnění i povstání
- „bílý teror“ – likvidace zbytků Jakobínů
- Od 1799 ve Francii vládne **Napoleon Bonaparte**, konec revoluce

Zodpovězte otázky

- Proč došlo ve Francii k revoluci?
- Ve kterém okamžiku se podle vás situace „zvrhla“?
- Proč se revoluční myšlenky nerozhořely i v jiných zemích Evropy?
- Čím se republika liší od monarchie?
- Co znamená hlavní heslo revoluce?
- Jaké ne/výhody by měla monarchie pro náš stát?

Literatura a zdroje

- ČAPEK, V., PÁTEK, J. *Dějepis pro střední odborné školy*. Praha: Scientia, 2001.